

จำนวนปีที่ผู้หญิงไทยสูญเสียจากภาวะซึมเศร้า

ภาวะซึมเศร้า เป็นอาการที่แสดงถึงความเจ็บป่วยทางจิตหลายโรค เช่น โรคประสาท วิตกกังวล (Anxiety Disorder) โรคจิตเภท (Schizophrenia) โรคซึมเศร้า (Depressive Disorder) และความผิดปกติทางจิตเวช ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มโรค อารมณ์ผิดปกติ (Mood Disorder หรือ Affective Disorder)

ภาวะซึมเศร้าเป็นอาการเด่นของโรคซึมเศร้า ซึ่งเป็นสาเหตุนำสู่การฆ่าตัวตายที่สำคัญ

โครงการพัฒนาเครื่องชี้วัดภาวะโรคและปัจจัยเสี่ยงของประเทศไทย ได้วิเคราะห์ข้อมูลจากปี 2547 พบว่า ผู้หญิงไทยต้องอยู่ในภาวะบกพร่องทางสุขภาพถึง 1.5 ล้านปี YLDs หรือปีที่สูญเสียสุขภาพ

สาเหตุหลักของจำนวนปีที่สูญเสียเนื่องจากภาวะบกพร่องทางสุขภาพ คือ โรคซึมเศร้า (คิดเป็นร้อยละ 12.6) และเป็นอันดับหนึ่งของสาเหตุหลักของจำนวนปีที่สูญเสียเนื่องจากความบกพร่องทางสุขภาพในผู้หญิงไทย เมื่อเทียบกับกลุ่มชายชาย โรคซึมเศร้าเป็น สาเหตุอันดับสองรองจากการดื่มสุรา

ตารางที่ 1 การจัดอันดับจำนวนปีที่สูญเสียเนื่องจากบกพร่องทางสุขภาพของประชากรไทยปี 2547 พ.ศ.2547 จำแนกตามเพศและสาเหตุ

Rank	Male				Female		
	Disease	YLD ('000)	%	%	YLD ('000)	Disease	
1	Alcohol dependence/harmful use	315	18.6	12.6	191	Depression	
2	Depression	137	8.1	8.5	130	Osteoarthritis	
3	Deafness	108	6.4	7.3	111	Deafness	
4	Osteoarthritis	86	5.0	7.2	109	Diabetes	
5	Diabetes	80	4.7	6.9	105	Anxiety disorders	
6	Asthma	76	4.5	5.4	82	Cataracts	
7	Drug dependence/harmful use	71	4.2	5.2	79	Asthma	
8	COPD	59	3.5	4.7	71	Dementia	
9	Anxiety disorders	56	3.3	3.6	55	COPD	
10	Stroke	54	3.2	3.6	55	Anaemia	
11	Schizophrenia	49	2.9	3.2	48	Stroke	
12	Cataracts	48	2.8	2.6	39	Schizophrenia	
13	Anaemia	45	2.7	2.1	31	Epilepsy	
14	Traffic accidents	43	2.5	1.6	25	Alcohol dependence/harmful use	
15	Benign prostatic hypertrophy	38	2.3	1.6	24	Skin disorders	
16	Dementia	35	2.0	1.6	24	Bipolar disorder	
17	Bipolar disorder	18	1.1	1.0	15	Low birth weight	
18	Epilepsy	18	1.0	1.0	15	HIV/AIDS	
19	HIV/AIDS	18	1.0	0.9	13	Edentulism	
20	Ischaemic heart disease	16	0.9	0.9	13	Occupation back pain	
	All causes	1698	100	100	1522	All causes	

ที่มา รายงานผลการศึกษาระบาดวิทยาโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทย พ.ศ. 2547

โรคซึมเศร้าเป็นโรคที่มักพบในกลุ่มเพศผู้หญิง โดยเฉพาะเมื่ออายุมากขึ้น เมื่อพิจารณาความสูญเสียปีสุขภาวะในกลุ่มผู้หญิงอายุ 30-59 ปี พบว่า โรคซึมเศร้าเป็นสาเหตุหลักรองจากการติดเชื้อเอชไอวี หรือ เอ็ดส์

เช่นเดียวกับผลการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุ จากการศึกษาผลกระทบของเศรษฐกิจ สังคม และประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย ของ นิพนธ์ ดาราวุฒิมาประกรณ์ เมื่อปี 2552 พบว่า ผู้สูงอายุหญิงมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพทางใจมากกว่าผู้สูงอายุชาย และเมื่ออายุมากขึ้นจะมีแนวโน้มเกิดอาการซึมเศร้ามากกว่าผู้สูงอายุที่มีอายุต่ำกว่า

ในสังคมไทย เพศสภาพที่สังคมยอมรับความเป็นเพศชาย และความเป็นหญิงของสังคมไทยยังมีความแตกต่างการกำหนดบทบาทให้สตรีเป็นผู้รับภาระ หน้าที่แม่ แม่บ้าน และการเลี้ยงดูบิดามารดาสูงอายุ ในขณะที่ยุคสมัยใหม่บีบให้สตรีต้องรับผิดชอบทำงานนอกบ้าน เพื่อหาเลี้ยงครอบครัว

นี่เป็นเพียงเสี้ยวหนึ่งของความกดดันทางสังคมที่มีต่อผู้หญิงไทยในปัจจุบัน วาทกรรมทางเพศสภาพที่สร้างกรอบคิด ความรุนแรง จารีตทางประเพณีที่เข้มงวด และบรรทัดฐานที่มีเฉพาะสตรี หรือการมีสองบรรทัดฐานทางสังคมในการตัดสินพฤติกรรมระหว่างเพศชายและหญิง

สิ่งต่างเหล่านี้ล้วนแต่ผลักดันให้ผู้หญิงไทยสู่ความเสี่ยงต่อการเป็นโรคซึมเศร้า

จาก บทความ จำนวนปีที่ผู้หญิงไทยสูญเสียจากภาวะซึมเศร้า โดย สนิษฐ์ ราชสีห์ แผนงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข. 2552. รายงานผลการศึกษาระยะโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทย พ.ศ.2547.
- นิพนธ์ ดาราวุฒิมาประกรณ์. 2552. รูปแบบที่อยู่อาศัยที่มีผลต่อภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุในพื้นที่เฝ้าระวังประชากรกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อ กิติมาภรณ์ 081 449 7479